

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 14. desember 2007 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2008

Formål

Tekstilrensfaget skal legge grunnlag for yrkesutøvelse innen rens og vedlikehold av alle typer tekstiler. Faget skal bidra til å forlenge tekstilers levetid ved i størst mulig grad å opprettholde deres bruksegenskaper og utseende. Faget skal også bidra til å ivareta krav til helse, miljø og sikkerhet innen tekstilrens.

Opplæringen skal legge grunnlag for tekstilkunnskap og innsikt i ulike behandlingsprosesser. Videre skal opplæringen bidra til at lærlingen får innsikt i alt fra mottak og sortering av tekstiler til sluttkontroll og utlevering. Opplæringen skal også fremme lærlingens evne til å velge behandlingsmetoder, ta selvstendige beslutninger og kommunisere med kunder.

Opplæringen skal legge til rette for at lærlingen utvikler forståelse for drift og lønnsomhet i et renseri. Sikkerhetsforståelse og miljøbevissthet skal inngå i opplæringen. Videre skal opplæringen legge til rette for deltakelse og kunnskapsutvikling i et faglig fellesskap. Samarbeid med kollegaer og andre faggrupper skal inngå i opplæringen.

Fullført og bestått opplæring fører fram til svennebrev. Yrkestittel er tekstilrenser.

Hovedområder

Tekstilrensfaget er strukturert i fire hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Årstrinn	Hovedområder			
Vg2 og Vg3 / opplæring i bedrift	Innlevering og kundebehandling	Sortering og tekstilrenhold	Etterbehandling	Sluttkontroll og utlevering

Hovedområdet omfatter mottak og vurdering av tekstiler og skinn og prisfastsettelse. Veiledning av kunder om konsekvenser av behandlingsmetoder inngår også. Videre omfatter det merking av tekstilene for identifisering. Reklamasjonsbehandling og forslag til korrigerende tiltak inngår også i hovedområdet.

Hovedområdet omfatter sortering av tekstiler etter type tøy, farger og behandlingsmetoder. Forbehandling, maskinrens og våtbehandling inngår i hovedområdet. Det omfatter også valg og innstilling av program og kostnadsberegninger. Videre omfatter hovedområdet identifisering og behandling av avvik og vedlikehold av maskiner og utstyr.

Hovedområdet dreier seg om detasjering, omrens, våtbehandling og finishering. Risikovurdering av behandlinger og kundeveiledning inngår i hovedområdet. Det omfatter også identifisering av avvik og iverksetting av korrigerende tiltak.

Hovedområdet dreier seg om kvalitetskontroll, pakking og utlevering av ferdigvare. Kundekommunikasjon og betalingssystemer inngår også i hovedområdet.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I tekstilrensfaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig i tekstilrensfaget innebærer å formidle utført arbeid og avvik til kunder og kollegaer. Videre innebærer det å kommunisere med leverandører og reparatører. Å kunne uttrykke seg skriftlig innebærer å utarbeide rapporter.

Å kunne lese i tekstilrensfaget innebærer å forstå og bruke håndbøker for maskiner og utstyr, gjeldende regelverk, produktdatablader, standarder og retningslinjer.

Å kunne regne i tekstilrensfaget innebærer å beregne maskinkapasitet, blandingsforhold og tidsbruk. Videre innebærer det å beregne kostnader knyttet til ressursbruk og metodevalg.

Å kunne bruke digitale verktøy i tekstilrensfaget innebærer å bruke systemer for registrering av kunder, merking av tøy og innkjøp. Det innebærer også innstilling av maskiner og utstyr.

Kompetansemål

Innlevering og kundebehandling

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- identifisere oppgaver i samarbeid med kunder
- gjøre rede for vedlikeholdsmerking av tekstiler
- informere kunder om konsekvenser ved forskjellige rengjørings- og etterbehandlingsmetoder og gi råd om valg
- vurdere og identifisere skinnkvaliteter og gjøre rede for faremomenter ved behandling
- fastsette pris på oppdraget
- merke tekstiler og skinn i tråd med retningslinjer
- behandle reklamasjoner fra kunder i tråd med gjeldende regelverk
- foreslå korrigerende tiltak ved reklamasjon

Sortering og tekstilrenhold

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- sortere tekstiler etter tøytype, farge og behandlingsmetode
- vurdere behov for forbehandling og utføre valgt forbehandling
- velge program og stille inn tid, temperatur, tilsetningsstoffer og mekanisk behandling
- beregne kostnader knyttet til valg av behandlingsmetode
- identifisere og beskrive avvik på maskiner og samarbeide med andre om utbedring av feil
- håndtere og oppbevare kjemikalier og farlig avfall i tråd med gjeldende regelverk
- utføre arbeid i samsvar med gjeldende regelverk for HMS og prosedyrer for vedlikehold og hygiene
- vedlikeholde maskiner og utstyr
- gjøre rede for oppbygging og virkemåte til P- og F-rensemaskiner

Etterbehandling

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- vurdere behov for og utføre detasjering, omrens og våtbehandling
- vurdere risiko knyttet til etterbehandling og veilede kunden om dette
- vurdere behov for og utføre finishing
- gjøre rede for ulike metoder og teknikker for finishing
- utføre arbeidet etter ergonomiske prinsipper
- identifisere avvik i etterbehandlingen, foreslå og utføre korrigerende tiltak

Sluttkontroll og utlevering

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- kontrollere kvalitet på ferdigvare i tråd med kundeavtaler og retningslinjer
- pakke ferdigvare for utlevering
- informere kunder om eventuelle avvik
- bruke betalingssystemer og håndtere bilag i tråd med gjeldende retningslinjer

Vurdering

Vg3 Tekstilrensfaget

Bestemmelser for sluttvurdering:

Hovedområder	Ordning
Innlevering og kundebehandling	
Sortering og tekstilrenhold	Alle skal opp til svenneprøven, som normalt skal gjennomføres innenfor en tidsramme på fire virkedager.
Etterbehandling	Før svenneprøven må alle ha bestått eksamen på Vg3-nivå i lærefaget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt.
Sluttkontroll og utlevering	

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.